

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

**PAŽYMA
LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110
3, 5 ir 11¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-20-1600(2) (20-12586))**

2020-09-16 Nr. NV-2506
Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: nustatyti ligos išmokos mokėjimo sąlygas asmenims, siekiant užtikrinti mažamečių ir besimokančių neįgalių vaikų priežiūrą privalomos izoliacijos laikotarpiu, taip pat asmenims, grįžusiems iš COVID-19 paveiktų šalių jų privalomos izoliacijos laikotarpiu.

Esama situacija:

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas nustatyto atvejus, kai ekstremaliosios situacijos ir karantino metu mokamos ligos socialinio draudimo išmokos:

- ✓ kai vaikas serga, jo tėvai, globėjai ir dirbantys seneliai gali gauti nedarbingumą ir ligos išmoką sergančio vaiko iki 14 metų slaugymui iki 14 kalendorinių dienų;
- ✓ jeigu mokykloje yra paskelbtas infekcijų plitimą ribojantis režimas, ikimokyklinukų, priešmokyklinukų ir pradinukų tėvai, globėjai gali gauti nedarbingumą ir ligos išmoką vaiko priežiūrai iki 14 kalendorinių dienų.

Atšaukus karantiną, bet vis dar esant ekstremaliajai situacijai, prasidėjus naujiems mokslo metams, praktikoje susiklostė situacijų, kurių teisinis reguliavimas neapima, nors privalomai izoliuojant atskiras klases, būtina užtikrinti mažamečių vaikų priežiūrą namuose.

2020 m. kovo mėn. išmokas dėl vaikų priežiūros gavo 103 tūkst. asmenų, balandžio mėnesį – 118,5 tūkst., gegužės mėnesį – 57,5 tūkst. birželio – 9,8 tūkst. asmenų. 2020 m. kovo – birželio mėn. išmokėta apie 112 mln. Eur.

Esmė: Siūloma:

1. **mokėti ligos išmoką** (65,94 pro. kompensuojamojo uždarbio dydžio) motinai (tėvui), įmotei (įtėviui), senelei (seneliui), budinčiam globotojui ar globėjui **atsiradus būtinybei prižiūrėti vaiką iki 8 metų, pradinuką ar neįgalų pagal bendrojo arba specialiojo ugdymo programą besimokantį asmenį iki 21 metų, jeigu:**

- **dėl jo apsilankymo užsienio šalyje jam taikoma privaloma izoliacija arba**
- **turėjo sąlytį su sergančiu pavojinga užkrečiamąja liga asmeniu, arba**
- **jo lankomoje ugdymo įstaigoje nustatomas infekcijų plitimą ribojantis režimas** (t.y. laikinas visos ar dalies švietimo įstaigos veiklos apribojimas teisės aktų nustatyta tvarka).

Ligos išmoka nebūtų mokama, jei buvo vykstama į užsienio šalį, kuri yra įtraukta į šalių, iš kurių grįžus privaloma izoliacija, sąrašą.

2. **mokėti ligos išmoką** (62,06 proc. kompensuojamojo uždarbio dydžio) **suaugusiųjų izoliacijos laikotarpiu, jei dėl asmens apsilankymo užsienio šalyje jam taikoma privaloma izoliacija arba jis turėjo sąlytį su pavojinga užkrečiamąja liga sergančiu asmeniu ir dėl darbo organizavimo ypatumų jis neturi galimybės dirbti nuotoliniu būdu ar darbdavys jam nepaskelbė prastovos.**

Ligos išmoka nebūtų mokama, jei asmuo į užsienio šalį, kuri yra įtraukta į šalių, iš kurių

grįžus privaloma izoliacija, sąrašą, vyko kitais nei profesiniais, tarnybos ir (ar) darbo tikslais.

Siūloma nustatyti, kad įsigaliojus pakeitimams, ligos išmokos būtų išmokėtos ir už anksčiau izoliacijai išduotus nedarbingumo pažymėjimus.

Seimo prašoma įstatymo projektą svarstyti ypatingos skubos tvarka.

Preliminariais SADM skaičiavimais papildomos išlaidos ligos išmokoms mokėti per mėnesį gali siekti iki 15 mln. Eur.

Nauda: Ligos išmokų skyrimo ir mokėjimo teisinis reguliavimas bus aiškesnis ir taiklesnis. Privalomos izoliacijos klasėse laikotarpiu bus užtikrinta mažamečių vaikų priežiūra namuose, išvengta koronaviruso infekcijos plitimo grėsmės.

Derinimas: Projektas svarstytas 2020-09-15 tarpinstituciniame pasitarime ir patikslintas pagal Teisingumo ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Finansų ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektas Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome projektą **svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje**.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.lt